

Innst. 334 L

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 96 L (2011–2012)

Innstilling fra justiskomiteen om endringer i straffelova 1902 mv. (straffebod mot kjernefysisk terrorisme mv.)

Til Stortinget

Sammendrag

FN vedtok i 2005 ein konvensjon mot kjernefysisk terrorisme. Konvensjonen stiller mellom anna krav til kriminalisering av visse typar ulovleg omgang med radioaktivt materiale. Almindelig borgerlig straffelov 22. mai 1902 nr. 10 (straffelova 1902) oppfyller kriminaliseringsforpliktingane langt på veg, men ikkje fullt ut.

Den nye straffelova, lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff (straffelova 2005) har føresegner om ulovleg omgang med farleg materiale mv. som skal oppfyller kriminaliseringsforpliktingane i konvensjonen. Straffelova 2005 har ikkje tredd i kraft.

Noreg skreiv under konvensjonen 16. september 2005, men har ikkje ratifisert han. For at Noreg skal kunne ratifisere konvensjonen mot kjernefysisk terrorisme før straffelova 2005 trer i kraft, foreslår departementet å endre straffelova 1902 § 152 a i samsvar med straffelova 2005 § 142 med enkelte tilpassingar.

Departementet foreslår enkelte tilpassingar for å tydeleggjere gjennomføringa av konvensjonsforpliktingane. I desse tilfella blir det gjort framlegg om tilsvarende endringar i straffelova 2005 § 142, slik at ordlyden i dei to føresegnene blir likelydande etter lovendringane.

Den særskilte komité om redegjørelse fra justisministeren og forsvarsministeren i Stortingets møte

10. november 2011 om angrepene 22. juli har i Innst. 207 S (2011–2012) uttalt:

«Komiteen viser til at Norge ikke har ratifisert konvensjonen om kjernefysisk terrorisme fordi de nødvendige lovendringer ikke er satt i kraft. Komiteen viser videre til at den amerikanske presidenten har tatt spørsmålet opp med den norske statsministeren og bedt om at Norge ratifiserer konvensjonen. Komiteen er kjent med at Justisdepartementet arbeider med et lovforslag om ikraftsetting av de nødvendige lovbestemmelsene uavhengig av ikrafttredelse av den nye straffeloven 2005/2009, og understreker at dette arbeidet må skje så hurtig som mulig.»

Forslaget om endringar i straffelova 1902 § 152 a utvidar området for det straffbare. Meirutgiftene ved dette kan ikkje bereknast og vil uansett bli dekte innanfor dei gjeldande budsjettammene.

Endringsforslaga vil gjere det mogleg å ratifisere konvensjonen mot kjernefysisk terrorisme, som vil styrkje deltakinga til Noreg i den internasjonale innsatsen mot terror.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jan Bøhler, Tore Hagebakken, Sigvald Oppebøen Hansen, Anna Ljunggren og Tove-Lise Torve, fra Fremskrittspartiet, Hans Frode Kieland Asmyhr, Ulf Leirstein, Åse Michaelsen og lederen Per Sandberg, fra Høyre, André Oktay Dahl og Anders B. Werp, fra Sosialistisk Venstreparti, Akhtar Chaudhry, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til at FN i 2005 vedtok en konvensjon mot kjernefysisk terrorisme. Norge underskrev konvensjonen samme år, men har så langt

ikke ratifisert denne. Konvensjonen stiller blant annet krav om kriminalisering av visse former for ulovlig omgang med radioaktivt materiale. Komiteen har merket seg at straffeloven 1902 ikke fullt ut oppfyller kriminaliseringsforpliktelsene. Forpliktelsene er gjennomført i straffeloven 2005, men denne er ikke trådt i kraft. Komiteen viser til behandlingen av justisministerens og forsvarsministerens redegjørelse i Stortingets møte 10. november 2011 om angrepene 22. juli, Innst. 207 S (2011–2012) punkt 1.2.2 på side 8, hvor det ble understreket at ratifisering av konvensjonen og arbeidet med lovfesting uavhengig av ikrafttredelse av straffeloven 2005 skulle skje raskt. Komiteen er tilfreds med at regjeringen med fremlegget av denne proposisjonen har oppfylt Stortingets og regjeringens felles mål, blant annet etter anmodning fra den amerikanske presidenten. Komiteen viser avslutningsvis til proposisjonen, forslagene og begrunnelsen gitt i denne.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i straffelova 1902 mv. (straffebod mot kjernefysisk terrorisme mv.)

I

I almindelig borgerlig straffelov 22. mai 1902 nr. 10 skal disse endringane gjerast:

I § 147 a første ledd innleiinga skal «152 a annet ledd» endrast til «152 a første ledd»

§ 152 a skal lyde:

Med fengsel inntil 21 år straffes den som med forsett om derved å volde fare for tap av menneskeliv eller betydelig skade på legeme, eiendom eller miljø ulovlig

- a) *bruker eksplosivt eller radioaktivt materiale, biologiske eller kjemiske våpen eller en kjernefysisk eller radioaktiv anordning, eller*
- b) *bruker eller skader et nukleært anlegg eller forstyrrer driften av et nukleært anlegg slik at det kan oppstå stråling eller utslipp av radioaktivt materiale.*

På samme måte straffes den som med forsett om at noen derved skal tvinges til å gjøre, tåle eller unnlate noe, ulovlig

- a) *bruker eksplosivt eller radioaktivt materiale, biologiske eller kjemiske våpen eller en kjernefysisk eller radioaktiv anordning, eller*

- b) *bruker eller skader et nukleært anlegg eller forstyrrer driften av et nukleært anlegg slik at det kan oppstå stråling eller utslipp av radioaktivt materiale.*

Med fengsel inntil 15 år straffes den som ulovlig mottar, besitter, sprer, transporterer eller på annen måte har ulovlig befatning med

- a) *et eksplosivt eller radioaktivt materiale eller en kjernefysisk eller radioaktiv anordning, når materialet eller anordningen skal brukes for å tvinge noen til å gjøre, tåle eller unnlate noe eller brukes til en handling som volder fare for tap av menneskeliv eller betydelig skade på legeme, eiendom eller miljø, eller*
- b) *et radioaktivt, biologisk eller kjemisk våpen, eller utstyr eller komponenter spesielt konstruert eller forberedt for fremstilling, bruk, produksjon eller levering av kjernefysisk materiale, når utstyret eller komponentene skal brukes i ulovlig kjernefysisk virksomhet.*

Med fengsel inntil 10 år straffes den som

- a) *ved trusler, vold, tyveri, underslag, bedrageri eller på annen ulovlig måte søker å sette seg i besittelse av radioaktivt materiale, kjemiske eller biologiske våpen, en kjernefysisk eller radioaktiv anordning, eller et nukleært anlegg, eller*
- b) *ulovlig bringer, sender eller forflytter radioaktivt materiale inn i eller ut av en stat.*

Medvirkning til overtredelse av første til fjerde ledd straffes på samme måte.

§ 153 a skal opphevast.

II

I lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff skal disse endringane gjerast:

§ 142 skal lyde:

§ 142 *Ulovlig befatning med farlig materiale mv.*

Med fengsel inntil 21 år straffes den som med forsett om derved å volde fare for tap av menneskeliv eller betydelig skade på kropp, eiendom eller miljø ulovlig

- a) *bruker eksplosivt eller radioaktivt materiale, biologiske eller kjemiske våpen eller en kjernefysisk eller radioaktiv anordning, eller*
- b) *bruker eller skader et nukleært anlegg eller forstyrrer driften av et nukleært anlegg slik at det kan oppstå stråling eller utslipp av radioaktivt materiale.*

På samme måte straffes den som med forsett om at noen derved skal tvinges til å gjøre, tåle eller unnlate noe, ulovlig

- a) *bruker eksplosivt eller radioaktivt materiale, biologiske eller kjemiske våpen eller en kjernefysisk eller radioaktiv anordning, eller*

b) *bruker eller skader et nukleært anlegg eller forstyrrer driften av et nukleært anlegg slik at det kan oppstå stråling eller utslipp av radioaktivt materiale.*

Med fengsel inntil 15 år straffes den som ulovlig mottar, besitter, sprer, transporterer eller på annen måte har ulovlig befatning med

- a) et eksplosivt eller radioaktivt materiale eller en kjernefysisk eller radioaktiv anordning, når materialet eller anordningen skal brukes for å *tvinge* noen til å gjøre, tåle eller unnlate noe eller brukes til en handling som volder fare for tap av menneskeliv eller betydelig skade på kropp, eiendom eller *miljø*, eller
- b) et radioaktivt, biologisk eller kjemisk våpen, eller utstyr eller komponenter spesielt konstruert

eller forberedt for fremstilling, bruk, produksjon eller levering av kjernefysisk materiale, når utstyret eller komponentene skal brukes i ulovlig kjernefysisk virksomhet.

Med fengsel inntil 10 år straffes den som

- a) ved trusler, vold, tyveri, underslag, bedrageri eller på annen ulovlig måte søker å sette seg i besittelse av radioaktivt materiale, kjemiske eller biologiske våpen, en kjernefysisk eller radioaktiv anordning, eller et nukleært anlegg, eller
- b) ulovlig bringer, sender eller forflytter radioaktivt *materiale inn* i eller ut av en stat.

III

Lova trer i kraft straks.

Oslo, i justiskomiteen, den 29. mai 2012

Per Sandberg

leder

André Oktay Dahl

ordfører

